



‘De schending van de zorgplicht en de civielrechtelijke aansprakelijkheid’

*‘Een onderzoek naar de schending van de zorgplicht van de
accountant en de aansprakelijkheid die hieruit kan
voortvloeien’*

Hogeschool Leiden Opleiding HBO- Rechten

Naam en studentnummer:

Modulecode: HBR-4-AS17-AS

Opdrachtgever:

Onderzoeksdocent: Mw. I.J.S. van Mierlo-Groot

Afstudeerbegeleider: Dhr. J.P.S. Boonman

Inleverdatum: 16 juni 2020

Voorwoord

Voor u ligt mijn onderzoeksrapport. Het betreft een onderzoek naar de schending van de zorgplicht van de accountant en de civielrechtelijke aansprakelijkheid die hieruit kan voortvloeien. Dit onderzoeksrapport is voor X geschreven.

Dit onderzoeksrapport is geschreven in het kader van mijn afstuderen aan de opleiding HBO-rechten. Het schrijven van dit onderzoeksrapport was niet mogelijk geweest zonder de steun van de heer X. Dank u wel voor de mogelijkheid om dit onderzoeksrapport te schrijven, uw hulp en het beantwoorden van mijn vragen.

Ik ben tijdens mijn afstuderen begeleid door de heer Boonman. Door de begeleiding is het schrijven van dit onderzoeksrapport een fijn proces geweest en hiervoor wil ik de heer Boonman bedanken. Daarnaast wil ik ook mevrouw van Mierlo-Groot bedanken voor haar feedback.

X

X, 12 juni 2020

Samenvatting

Op grond van artikel 7:400 van het Burgerlijk Wetboek kan een accountant een overeenkomst van opdracht met een opdrachtgever sluiten. De overeenkomst van opdracht brengt een zorgplicht met zich mee. Deze zorgplicht is geregeld in artikel 7:401 van het Burgerlijk Wetboek. In een recente uitspraak van het Hof is er sprake van een situatie, waarin een accountant zijn zorgplicht niet is nagekomen. Het Hof oordeelde dat de accountant in strijd handelde met de verplichtingen van een goed opdrachtnemer in de zin van artikel 7:401 van het Burgerlijk Wetboek. De accountant gedroeg zich niet zoals van een redelijk bekwaam en redelijk handelend accountant mag worden verwacht. Ook werd de accountant civielrechtelijk aansprakelijk gesteld, omdat er een causaal verband was tussen de gemaakte fouten van de accountant en de schade die hierdoor ontstond.

Naar aanleiding van deze uitspraak en vragen die vanuit accountantskantoren aan X worden gesteld, is er vanuit X de vraag gesteld om advies te geven over de aansprakelijkheid die voortvloeit uit de schending van de zorgplicht.

Dit onderzoek is voor de accountant van belang, omdat door het niet naleven van de zorgplicht de accountant aansprakelijk kan worden gesteld. De accountant kan daarnaast ook door een derde partij aansprakelijk worden gesteld. Zelfs als de accountant hier geen overeenkomst mee heeft.

Het doel van het onderzoek is om door middel van wet- en regelgeving, literatuur- en jurisprudentieonderzoek een informatieve en commerciële tekst te schrijven voor op de website van X over de zorgplicht van accountants en de aansprakelijkheid die hieruit kan voortvloeien. Het beroepsproduct is in bijlage zes terug te vinden.

In het onderzoek wordt in het eerste deel ingegaan op de schending van de zorgplicht. Aan de hand van wet- en regelgeving en literatuur wordt onderzocht wat de wettelijke zorgplicht voor de accountant inhoudt. De accountant heeft een zorgplicht ten aanzien van zijn opdrachtgever, omdat dit voortvloeit uit de gedragsregels, maar ook omdat hij een overeenkomst van opdracht aangaat met zijn opdrachtgever. Wanneer er sprake is van een overeenkomst van opdracht vloeit daar op grond van artikel 7:401 van het Burgerlijk Wetboek een zorgplicht uit voort. De zorgplicht van de accountant houdt in dat het belang van de opdrachtgever voorop wordt gesteld hij heeft een waarborgingsplicht, moet aanwijzingen van de opdrachtgever opvolgen, moet spontaan handelen als dit

nodig is, heeft een waarschuwings- en informatieplicht en moet er voor zorgen dat er geen belangentegenstellingen zijn. Ook zijn er postcontractuele verplichtingen.

Tevens wordt er ingegaan op de schending van de zorgplicht. Hier wordt onderzocht welke regelgeving er is omtrent de zorgplicht en wat de gevolgen zijn als een accountant er van wordt verdacht een beroepsfout te hebben gemaakt. Daarnaast wordt er gekeken naar waar de rechter op let om tot een beoordeling van de schending van de zorgplicht te komen. Wanneer de accountant een beroepsfout heeft gemaakt en dit is vastgesteld door de rechter, dan is er sprake van schending van de zorgplicht.

In het tweede deel van dit onderzoek wordt er ingegaan op de schending van de zorgplicht en de aansprakelijkheid van de accountant. Het gaat dan om de aansprakelijkheid die kan voortvloeien uit een schending van de zorgplicht. In dit deel wordt de jurisprudentieanalyse besproken. Er wordt gekeken naar welke topics de rechter gebruikt om tot een beoordeling van een schending van de zorgplicht te komen. Uit de jurisprudentieanalyse blijkt dat de rechter kijkt naar de persoon van de accountant en of de accountant als een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant handelt. Daarnaast wordt er gekeken naar of een accountant wel of niet spontaan had moeten handelen in een situatie en of de accountant zichzelf op de hoogte houdt van relevante wet- en regelgeving. Tevens is het belangrijk dat een accountant een onderzoekende houding heeft wanneer dit nodig is en of hij bovenstaande had moeten toepassen gezien de omvang van de opdracht en het geval van de omstandigheden.

Tot slot wordt de aansprakelijkheid volgens de jurisprudentie geanalyseerd. Uit de jurisprudentieanalyse blijkt dat er niet veel situaties zijn waarin een accountant civielrechtelijk aansprakelijk wordt gesteld. De zaken zijn van 2008 tot en met 2020 bekeken en hieruit blijkt, dat er maar 11 zaken zijn waar een aansprakelijkheid die voortvloeit uit een schending van de zorgplicht wordt behandeld. Het is opvallend dat in de meeste zaken de civielrechtelijke aansprakelijkheid er niet doorheen komt, omdat het vaak onbesproken blijft, niet goed genoeg wordt onderbouwd of er is geen causaal verband. Er is een causaal verband nodig tussen de ontstane schade en de werkzaamheden van de accountant om een accountant aansprakelijk te stellen.

Concluderend kan de accountant de omvang van de opdracht zo goed mogelijk op papier vastleggen, rekening houden met hoe redelijk bekwaam en redelijk handelend accountant de situatie zou benaderen, op de hoogte zijn van wet- en regelgeving, een onderzoekende houding hebben, altijd naar alternatieven kijken en waar nodig een deskundige in schakelen. Tevens is het belangrijk om transparant te zijn. Op deze manier

kan de accountant er voor zorgen een zo goed mogelijke relatie met zijn opdrachtgever te hebben en eventuele beroepsfouten voorkomen.

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	7
2. De wettelijke zorgplicht.....	12
3. Schending van de zorgplicht.....	15
4. De schending van de zorgplicht volgens de jurisprudentie.....	21
5. De civielrechtelijke aansprakelijkheid.....	33
6. Conclusie.....	40
7. Aanbeveling.....	43
Literatuurlijst.....	44
Bijlage 1 Lijst met uitspraken.....	46
Bijlage 2 Topicschema schending zorgplicht.....	47
Bijlage 3 Topicschema aansprakelijkheid.....	49
Bijlage 4 Schema beslissing rechter schending zorgplicht.....	51
Bijlage 5 Schema beslissing rechter aansprakelijkheid.....	54
Bijlage 6 Beroepsproduct.....	55

1. Inleiding

1.1. Aanleiding van het onderzoek en probleemanalyse

Op grond van artikel 7:400 van het Burgerlijk Wetboek kan een accountant een overeenkomst van opdracht met zijn opdrachtgever sluiten. De overeenkomst van opdracht brengt een zorgplicht met zich mee. Deze zorgplicht moet door de accountant worden nagekomen. Er kan zich een situatie voordoen waarin de accountant de zorgplicht niet goed nakomt. In dit geval maakt een accountant een beroepsfout en kan een cliënt een klacht bij de tuchtrechter neerleggen. Ook kan de cliënt een vordering tot schadevergoeding bij de civiele rechter indienen. De rechter kan dan beoordelen of de accountant civielrechtelijke aansprakelijk is.

In een recente uitspraak van het Hof was er een situatie waarin een accountant zijn zorgplicht niet goed nakwam. Het Hof oordeelde dat de accountant in strijd handelde met de verplichtingen van een goed opdrachtnemer in de zin van artikel 7:401 van het Burgerlijk Wetboek. De accountant handelde niet zoals van een redelijk bekwaam en redelijk handelend accountant mag worden verwacht.

Tevens werd de accountant aansprakelijk gesteld, omdat er een causaal verband was tussen de gemaakte fouten van de accountant en de schade die hierdoor ontstond.¹ Naar aanleiding van deze uitspraak en vragen die vanuit accountantskantoren aan X werden gesteld, vroeg X om hier onderzoek naar te doen en advies te geven over de aansprakelijkheid die voortvloeit uit de schending van de zorgplicht.

Dit onderzoek is voor de accountant van belang, omdat een accountant door het niet naleven van de zorgplicht aansprakelijk kan worden gesteld. De accountant gaat met de opdrachtgever een overeenkomst van opdracht aan en met een derde partij meestal niet. Door het opvolgen van professionele adviezen kan een derde partij schade lijden. Als een derde partij een verkeerde beslissing maakt, omdat de professionele adviezen van de accountant zijn opgevolgd, kan een derde partij schade lijden. Het is voor de accountant belangrijk om over de civielrechtelijke aansprakelijkheid die voortvloeit uit de schending van de zorgplicht te worden geïnformeerd of

¹ Hof Arnhem-Leeuwarden 7 mei 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:3992.

geadviseerd, omdat er aan X vragen over worden gesteld. Het advies wordt verwerkt in een aparte aanbeveling en in een informatieve en commerciële tekst voor op de website van X.

Het advies wordt in een informatieve en commerciële tekst op de website van X verwerkt, omdat X meer accountantskantoren als cliënt wil aantrekken.

1.2. Doelstelling, centrale vraag en deelvragen

Doelstelling

Het doel is om door middel van wet- en regelgeving, literatuur- en jurisprudentieonderzoek een informatieve en commerciële tekst te schrijven voor op de website van X over de zorgplicht van accountants en de aansprakelijkheid die hieruit kan voortvloeien.

Er wordt eerst een aanbeveling geschreven en daaropvolgend een informatieve en commerciële tekst voor op de website van X. Het is de bedoeling dat accountants worden aangespoord om X vragen over dit onderwerp te stellen.

Centrale vraag

Wat kan X haar cliënten, op basis van een wetsanalyse, literatuur- en jurisprudentieonderzoek, in een blog adviseren over de aansprakelijkheid die voortvloeit uit de zorgplicht van accountantskantoren?

Deelvragen

Deelvraag 1: Hoe wordt de wettelijke zorgplicht omschreven?

Deelvraag 2: Wanneer is er sprake van een schending van de zorgplicht?

Praktijkgerichte deelvragen

Deelvraag 3: Wanneer is er volgens recente jurisprudentie sprake van schending van de zorgplicht?

Deelvraag 4: Wanneer is er volgens recente jurisprudentie sprake van civiele aansprakelijkheid die uit een schending van de zorgplicht voortvloeit?

1.3. Onderzoeksmethode/verantwoording per deelvraag

Deelvraag 1: Hoe wordt de wettelijke zorgplicht omschreven?

Het is belangrijk om voor de beantwoording van deze deelvraag vakliteratuur, wet- en regelgeving, arresten van de Hoge Raad en de gedragsregels van de accountant te raadplegen. Er is gekozen voor deze onderzoeksmethoden, omdat het antwoord op de deelvraag in deze bronnen is te vinden.

Deelvraag 2: Wanneer is er sprake van een schending van de zorgplicht?

Het is belangrijk om voor de beantwoording van deze deelvraag vakliteratuur, wet- en regelgeving en arresten van de Hoge Raad te raadplegen. Er is gekozen voor deze onderzoeksmethoden, omdat er in de literatuur en regelgeving veel wordt uitgelegd over de schending van de zorgplicht. Daarom is het met deze onderzoeksmethoden gelukt om een antwoord op de deelvraag te geven.

Deelvraag 3: Wanneer is er volgens recente jurisprudentie sprake van schending van de zorgplicht?

Het is belangrijk om voor de beantwoording van deze deelvraag 20 uitspraken te analyseren. Er is gekozen voor deze onderzoeksmethoden, omdat de zorgplicht en de eventuele civielrechtelijke aansprakelijkheid in de jurisprudentie is uitgewerkt. De 20 uitspraken zijn uitgekozen, omdat ze specifiek over de accountant gaan. De andere uitspraken gingen over andere beroepsgroepen. De beoordeling van de verschillende feitenrechters laat zien in welke situatie er wel of geen schending is van de zorgplicht.

Tevens geeft het een goed beeld, wanneer de accountant wel of niet civielrechtelijk aansprakelijk wordt gesteld. Doordat er 20 feitenrechters zich over de beoordeling hebben gebogen, ontstaat er een aannemelijk beeld over hoe er in deze zaken om wordt gegaan met de totstandkoming van een oordeel. Op basis van de jurisprudentieanalyse zal er een conclusie worden geschreven. Ook worden de arresten van de Hoge Raad bekeken, omdat de uitleg van de Hoge Raad een goed beeld geeft over de schending van de zorgplicht en een eventuele aansprakelijkheid die hieruit kan voortvloeien.

Deelvraag 4: Wanneer is er volgens recente jurisprudentie sprake van civiele aansprakelijkheid die uit een schending van de zorgplicht voortvloeit?

Het is belangrijk om voor de beantwoording van deze deelvraag 20 uitspraken te analyseren. Er is gekozen voor deze onderzoeksmethode, omdat de civielrechtelijke aansprakelijkheid in de jurisprudentie is uitgewerkt.

Tevens is het belangrijk om de arresten van de Hoge Raad te bekijken, omdat hierin een uitleg over de civiele aansprakelijkheid is te vinden. Voor de beantwoording van deze deelvraag wordt er ook naar het Vie d'Or-arrest gekeken, omdat dit arrest erg doorslaggevend is betreffende de civielrechtelijke aansprakelijkheid jegens derden.

1.3.1. Betrouwbaarheid en validiteit onderzoek

Om de betrouwbaarheid en validiteit betreffende het theoretische gedeelte van de deelvragen te waarborgen, is de literatuur beoordeeld op de schrijvers. De schrijvers zijn hoogleraren en hebben research gedaan naar het onderwerp waar door hen over is geschreven. Ook zijn er websites gebruikt van de Accountantskamer en de NBA. Deze websites zijn betrouwbaar om als bron te gebruiken, omdat dit belangrijke instanties zijn voor accountants. De NBA staat voor de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants en de Accountantskamer behandelt klachten over het handelen van de accountant.

De betrouwbaarheid betreffende de praktische deelvragen van dit onderzoek wordt gewaarborgd, omdat de uitspraken op bepaalde topics en de beroepsgroep van de accountant zijn geselecteerd. De topics die in deze uitspraken zijn geselecteerd, zijn voor dit onderzoek erg belangrijk. De rechter toetst aan de hand van de topics of een accountant een zorgplicht heeft geschonden en of hier een civielrechtelijke aansprakelijkheid uit voortvloeit.

Voor dit onderzoek zijn de volgende topics gekozen: opdracht, redelijk handelend, redelijk bekwaam, in strijd met de beroepsregels, omstandigheden van het geval, controle maatregelen, causaal verband en voorzienbare gevolgen. De topics komen in elke uitspraak wel terug en daarom geeft dit een goed beeld over de beoordeling van de schending van de zorgplicht en de civielrechtelijke aansprakelijkheid die hieruit kan voortvloeien.

De uitspraak uit 2008 is niet recent, maar wel relevant. Dit komt, omdat de beoordeling van de schending van de zorgplicht en de civielrechtelijke

aansprakelijkheid die hieruit kan voortvloeien niet afwijkt van de beoordeling zoals deze nu wordt gedaan.

1.3.2. Verloop van het onderzoek

Het onderzoek is voor de beantwoording van de theoretische deelvragen goed verlopen. Door de wet- en regelgeving, maar ook de literatuur is goed naar voren gekomen wat de zorgplicht inhoudt. Ook werd duidelijk wanneer er sprake is van een schending van de zorgplicht. De uitspraken van de Hoge Raad hadden hier ook een ondersteunende rol bij, maar zijn wel minder in het onderzoek teruggekomen, dan de bedoeling was.

Het onderzoek is voor de beantwoording van de praktische deelvragen minder goed verlopen. Door het gebruik van de uitspraken is er wel antwoord op de deelvragen gegeven, maar in het kader van dit onderzoek leefde de hoop dat de civielrechtelijke aansprakelijkheid meer aan bod zou komen. Aan de ene kant is het wel een goede zaak voor de accountant, omdat er dus weinig situaties zijn waarin een accountant echt civielrechtelijk aansprakelijk wordt gesteld, maar voor het onderzoek was het interessanter geweest als er meer situaties waren waarin het wel gebeurde. Door de uitspraken is er een helder beeld ontstaan hoe een rechter tot de beoordeling komt, maar als de civielrechtelijke aansprakelijkheid meer aan bod zou komen, had dit beeld wellicht nog sterker of concreter in kaart kunnen worden gebracht of had het dit onderzoek meer kracht bij gezet.

1.4. Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt de wettelijke zorgplicht beschreven. In hoofdstuk drie wordt ingegaan op de schending van de zorgplicht. In hoofdstuk vier wordt de schending van de zorgplicht volgens een jurisprudentieanalyse onderzocht en in hoofdstuk vijf wordt de civielrechtelijke aansprakelijkheid volgens een jurisprudentieanalyse onderzocht. Daarna volgt een conclusie en de aanbeveling. In de bijlage is ook het beroepsproduct opgenomen.

2. De wettelijke zorgplicht

2.1. Inleiding

De accountant heeft een beschermde titel. Op grond van artikel 1 van de Wet op het accountantsberoep is een accountant een registeraccountant of accountants-administratieconsulent. Een accountant moet in het register staan ingeschreven.²

De accountant draagt zorg voor de boekhouding en controleert administraties voor bedrijven. De accountant controleert jaarrekeningen, stelt jaarrekeningen samen, zet administraties op en adviseert over belastingen of financiën.

2.2. De zorgplicht

In 2014 is de Wijzigingswet Financiële Markten aangenomen. In een wetgevingsbrief van 20 oktober 2011 heeft de Autoriteit Financiële Markten de wens geuit om een generieke zorgplicht op te nemen in de Wet op het financieel toezicht. Dit was een aanvulling op de regels voor zorgvuldige advisering en de bevoegdheden met betrekking tot het productontwikkelingsproces. Hier is onderzoek naar gedaan en dit onderzoek resulteerde in een voorstel betreffende de vastlegging van de algemene zorgplicht in artikel 4:24a van de Wet op het financieel toezicht. De noodzaak van de zorgplicht was van belang, omdat de consument hierdoor een oordeel kan vormen over de verschillende financiële producten en de mogelijkheid krijgt om deze met elkaar te vergelijken.³

De financiële dienstverlener beschikt over meer kennis en informatie dan de consument. Door deze informatiescheefheid is het voor een consument moeilijker om een volledig geïnformeerde beslissing te nemen over de aanschaf van een financieel product. Daarbij geldt dat naarmate het financieel product complexer wordt de informatiescheefheid groter wordt, omdat de gemiddelde consument de complexiteit van een product vaak niet goed kan doorzien. De transparantie en de informatievoorziening over financiële producten en diensten moesten worden vergroot, verkeerde prikkels bij financiële dienstverleners moesten worden tegengegaan en consumenten moesten in staat worden gesteld om effectief tegenwicht te bieden aan financiële dienstverleners.⁴

Aan de zorgplicht zitten een aantal verplichtingen vast. Zo moet de accountant het belang van de opdrachtgever voorop stellen en heeft de accountant een

² NBA, "Wat doet een accountant?"

³ *Kamerstukken II 2012/13, 3, p. 24-25.*

⁴ *Kamerstukken II 2012/13, 3, p. 24-25.*

waarborgingsplicht. De accountant moet aanwijzingen opvolgen, maar heeft ook een plicht tot spontaan handelen. Tevens heeft de accountant een waarschuwings- en informatieverplichting. Daarnaast moet een accountant er ook voor zorgen dat belangentegenstellingen worden vermeden en zich houden aan postcontractuele verplichtingen. ⁵

2.3. De opdracht

De accountant sluit op grond van artikel 7:400 van het Burgerlijk Wetboek een overeenkomst met de opdrachtgever. Voor de overeenkomst van opdracht geldt voor de accountant dat op grond van artikel 7:401 van het Burgerlijk Wetboek de werkzaamheden met zorg van een goed opdrachtnemer in acht moeten worden genomen. Deze zorg blijkt ook uit artikel 7:401 van het Burgerlijk Wetboek en houdt in dat een accountant letterlijk een zorgplicht heeft jegens de opdrachtgever. Uit artikel 7:402 van het Burgerlijk Wetboek blijkt dat de accountant verantwoordelijk is voor het tijdig en verantwoord omgaan met de aanwijzingen omtrent de uitvoering van de opdracht.

Het is van belang om naar de inhoud van de overeenkomst met de opdrachtgever te kijken. Er kan dan worden vastgesteld waartoe een opdrachtnemer, in dit geval de accountant, is verplicht. Bij de bepaling van de inhoud van de overeenkomst gaat het om de aard en de inhoud van de overeenkomst. Er wordt gekeken naar de omstandigheden en naar de persoon van de opdrachtgever en de opdrachtnemer. ⁶ Er wordt vanuit gegaan dat hoe deskundiger de opdrachtnemer is, hoe hoger de eisen zijn, die men aan de kwaliteit van zijn verrichtingen mag stellen. Voor de invulling van de zorgplicht is het belangrijk dat een professionele dienstverlener op de hoogte is van de ontwikkelingen in haar vakgebied. ⁷

2.4. Conclusie

Het belang van de zorgplicht is er, omdat de accountant over bepaalde informatie bezit die de consument of cliënt niet heeft. Daarom is het noodzakelijk dat de accountant de zorgplicht goed in acht neemt. De zorgplicht is wettelijk vastgelegd. De zorgplicht van de accountant is dus omschreven in de wet, maar ook in de literatuur. Uit artikel 7:400 van het Burgerlijk Wetboek blijkt de zorgplicht van de accountant. Als de accountant

⁵ Asser/Tjong Tjin Tai, 7-IV 2018

⁶ Nijland, in: GS Bijzondere overeenkomsten, art. 7:401 BW, aant.1.

⁷ Groeniserie, aant.1.

een overeenkomst van opdracht sluit met een opdrachtgever, moet op grond van artikel 7:402 van het Burgerlijk Wetboek de zorg ten aanzien van de opdrachtgever in acht worden genomen. Dit artikel geeft letterlijk aan dat er een zorgplicht is jegens de opdrachtgever.

Uit de zorgplicht vloeien verplichtingen voort. De accountant moet het belang van de opdrachtgever voorop stellen, heeft een waarborgingsplicht, moet aanwijzingen van de opdrachtgever opvolgen en heeft ook een plicht om spontaan te handelen. Daarnaast heeft de accountant een waarschuwings- en informatieverplichting en moet hij er voor zorgen dat er geen belangentegenstellingen zijn. Tot slot moet de accountant zich houden aan postcontractuele verplichtingen.

3. Schending van de zorgplicht

3.1. Inleiding

Van een accountant wordt verwacht dat hij zich houdt aan de gedragsregels. De gedragsregels van een accountant zijn vastgelegd in de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants. In de bijlage is een topicschema weergegeven en hierin is bijgehouden waar de rechter per uitspraak naar kijkt.⁸

3.2. Gedragsregels van de accountant

Er wordt van een accountant verwacht dat hij zich professioneel gedraagt. Artikel 4 van de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants verstaat onder een professionele gedraging dat de accountant zich onthoudt van elk handelen of nalaten waarvan hij weet of behoorde te weten dat dit het beroep van de accountant in diskrediet kan brengen.

Tevens wordt op grond van artikel 6 van de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants verwacht dat de accountant eerlijk en oprecht optreedt. De accountant mag zich niet ongepast laten beïnvloeden in zijn afwegingen. Dit blijkt uit artikel 11 van de verordening gedrags- en beroepsregels accountants.

Daarnaast is het van belang dat de accountant zijn vakbekwaamheid op het niveau houdt dat is vereist om een professionele dienst op een adequate wijze te kunnen verlenen. Het is daarom van belang dat een accountant de juiste wet- en regelgeving toepast bij een professionele dienst en dat hij deze nauwgezet, grondig en tijdig uitvoert. Dit blijkt uit de artikelen 12 en 13 van de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants.

3.3. De wetgeving omtrent de zorgplicht van de accountant

Uit artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek blijkt hoe belangrijk de rol is van de accountant voor zijn opdrachtgever. Dit artikel geeft aan dat de rechtspersoon de opdracht tot onderzoek van de jaarrekening aan een registeraccountant verleent. Op grond van artikel 2:393 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek onderzoekt de accountant of de jaarrekening aan de vereisten van artikel 2:361 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek voldoet. De accountant gaat na of de jaarrekening aan de door de wet gestelde voorschriften voldoet, of het bestuursverslag in het overeenkomstig deze titel

⁸ Bijlage 2, schending van de zorgplicht.

is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is. Daarnaast controleert de accountant of het bestuursverslag materiële onjuistheden bevat.

In artikel 2:362 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek staat dat de jaarrekening het inzicht moet geven dat aan de norm voldoet die door het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar wordt beschouwd. Ook moet het zodanig inzicht geven dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat van een onderneming. Dit artikel is voor de accountant van belang, omdat het artikel uitlegt wat er van de accountant wordt verwacht ten aanzien van de jaarrekening.

Uit artikel 2:393 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek blijkt dat de accountant een verslag van zijn onderzoek uitbrengt aan de Raad van Commissarissen en aan het bestuur. Hij maakt melding van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevens verwerking. Op grond van artikel 2:393 lid 5 van het Burgerlijk Wetboek geeft de accountant de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening.

Het doel van artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek is het versterken van het vertrouwen van de gebruikers in de financiële overzichten. De accountant bereikt dit door te beoordelen of de financiële overzichten in alle van materieel belang zijnde opzichten zijn opgesteld. Voor het oordeel van de accountant is het belangrijk dat hij een redelijke mate van zekerheid moet verkrijgen over de vraag of de financiële overzichten vrij zijn van een afwijking van materieel belang die het gevolg van fraude of fouten kunnen zijn.⁹ Iets wordt van materieel belang geacht als het invloed heeft op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de financiële overzichten nemen.¹⁰ Dit heet ook wel de wettelijke controle.¹¹

3.3.1. De wettelijke controle

De wettelijke controle wordt in artikel 1 van de Wet toezicht op accountantsorganisaties gedefinieerd als "een controle van financiële verantwoording van een onderneming of instelling ten behoeve van het maatschappelijk verkeer, die verplicht is gesteld bij of krachtens de in de

⁹ Recht en Praktijk, 2019/1.4.2.3.

¹⁰ Stct, 2019, 6417.

¹¹ Recht en Praktijk, 2019/1.4.2.3.

bijlage bij deze wet genoemde wettelijke bepalingen". De regels die bij de wettelijke controle horen, staan in de artikelen 25 van de Wet toezicht accountantsorganisaties tot en met artikel 31 van de Wet toezicht op accountants organisaties geregeld. Daarnaast zijn hier regels over bepaald in de artikelen 12 van het Besluit toezicht op accountantsorganisaties en verder.

3.4. De accountant handelt in strijd met de wet- en regelgeving

Wanneer men vermoedt dat de accountant in strijd handelt met de wet- en regelgeving, kan er een klacht worden ingediend bij de Accountantskamer. De Accountantskamer behandelt klachten over het beroepsmatig handelen van een accountant en behartigt het belang van een goede uitoefening van het accountantsberoep.¹²

Wanneer men een klacht indient tegen een accountant moet dit schriftelijk, ondertekend en in achtvoud bij de Accountantskamer worden ingediend. De Accountantskamer bespreekt de klacht(onderdelen) en geeft hierover een oordeel. Wanneer de Accountantskamer tot een oordeel is gekomen, kunnen de volgende maatregelen worden opgelegd: een waarschuwing, berisping, tijdelijke doorhaling van de inschrijving in het accountantsregister voor maximaal drie jaar of een definitieve doorhaling. Tevens kan er een geldboete worden opgelegd. De geldboete kan tegelijk met andere maatregelen worden opgelegd. Tegen de uitspraak van de Accountantskamer kan binnen zes weken hoger beroep worden ingesteld.¹³

3.4.1. Civielrechtelijke aansprakelijkheid

Nadat een tuchtrechter zich over een zaak van de accountant heeft gebogen, kan men de accountant ook civielrechtelijk aansprakelijk stellen. De aansprakelijkheid van de accountant kan worden gebaseerd op de toerekenbare tekortkoming in de nakoming op grond van artikel 6:74 van het Burgerlijk Wetboek. Dit kan in een situatie waarbij de accountant een overeenkomst met de opdrachtgever heeft gesloten. De toerekenbare tekortkoming wordt ook wel wanprestatie genoemd. De vraag die hierbij hoort, is of de accountant de omstandigheden zorgvuldig in acht heeft genomen die in het concrete geval van een redelijk bekwaam en redelijk handelend beroepsgenoot mag worden verwacht.¹⁴

¹² NBA, "Accountantskamer".

¹³ De Accountantskamer, 2020.

¹⁴ Leidraad voor de accountant, afl. 85, p.8, april 2013.

Er wordt naar de bekwaamheid van de accountant gekeken, omdat het hierbij gaat om de vakkennis en de deskundigheid van de accountant. De rechter kijkt of de accountant over de vakkennis en de deskundigheid van een vergelijkbare beroepsgenoot beschikt. Tevens wordt de vraag gesteld of de accountant de zorg in acht neemt die in het specifieke geval van hem mag worden verlangd. Daarnaast moet de fout van de accountant kunnen worden toegerekend aan de ontstane schuld.¹⁵

3.4.2. Civielrechtelijke aansprakelijkheid jegens derden

De accountant heeft met een derde partij meestal geen overeenkomst, maar de accountant kan wel ten aanzien van de derde partij aansprakelijk worden gesteld. De aansprakelijkheid wordt gebaseerd op grond van de onrechtmatige daad en dat is geregeld in artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek. De accountant kan namelijk een functie hebben ten aanzien van derden. Dit is in een situatie waarbij er een openbaring van de jaarrekening is en derden op basis van de jaarrekening een keuze of financiële beslissing moeten maken. Als de accountant de controle werkzaamheden niet juist uitvoert, kan hij ook jegens derden aansprakelijk worden gesteld.¹⁶ Derden kunnen in dit geval beleggers, obligatiehouders, financiers en schuldeisers zijn.¹⁷

3.4.3. De Hoge Raad en civiele aansprakelijkheid jegens derden

Het Vie d'Or-arrest¹⁸ is een belangrijk arrest, omdat door de Hoge Raad werd geoordeeld dat de accountant een zorgplicht heeft ten aanzien van derden. Wanneer een accountant de zorgplicht schendt, kan hij aansprakelijk worden gesteld ten aanzien van derden.

3.4.4. Waar kijkt de Hoge Raad naar?

De Hoge Raad kijkt of er als een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant is gehandeld. Daarnaast kijkt de Hoge Raad ook of dit in het kader van de zorgvuldigheid van de accountant kan worden verlangd. Om dit vast te kunnen stellen, kijkt de Hoge Raad naar de ernst van de gemaakte fout en de maatregelen die door de accountant zijn getroffen. Tevens kijkt de Hoge Raad

¹⁵ Leidraad voor de accountant, afl. 85, p.8, april 2013.

¹⁶ Leidraad voor de accountant, afl. 85, p.6, april 2013.

¹⁷ Leidraad voor de accountant, afl. 85, p.6, april 2013.

¹⁸ HR 13 oktober 2006, ECLI:NL:HR:2006:AW2082.

naar de eisen die aan de causaliteit zijn verbonden, naar de toerekening en de eigen schuld. Er moet worden voldaan aan het relativiteitsvereiste.¹⁹

3.4.5. Tuchtrechtspraak en civiele rechtspraak

Er wordt vaak eerst een klacht over de accountant bij de tuchtrechter neergelegd. De tuchtrechter kan zich hierover buigen en tot oordeel komen dat een accountant aansprakelijk wordt gesteld. Naast tuchtrechtelijke aansprakelijkheid, kan een accountant ook civielrechtelijk aansprakelijk worden gesteld.

Het is niet automatisch zo dat de accountant ook in een civiele procedure aansprakelijk is, omdat een tuchtrechter tot dit oordeel kwam. Het kan voor komen dat een tuchtrechter oordeelt dat de accountant aansprakelijk is, maar dat het Hof het hier niet mee eens is.²⁰ Het Hof bekijkt of de zorgvuldigheidsnorm door de accountant is geschonden. Als de norm is geschonden, moet de rechter de civielrechtelijke aansprakelijkheid van de accountant voldoende onderbouwen.²¹

In een uitspraak van de Hoge Raad uit 2015²² komt aan de orde dat een uitspraak van de tuchtrechter niet zomaar tot een civiele aansprakelijkheid kan leiden. Dit komt doordat de maatstaf en de bewijsregels anders zijn dan in een civiele procedure. Het gaat in deze uitspraak niet om de accountant, maar hieruit blijkt wel dat voor de beoordeling van civiele aansprakelijkheid gebruik wordt gemaakt van andere maatstaven en bewijsregels dan bij de tuchtrechter.

Daarnaast kan de civielrechtelijke aansprakelijkheid van de accountant wel voortvloeien uit het oordeel van de tuchtrechter. De uitspraak van de Hoge Raad uit 2017²³ geeft dit aan. Dit kan namelijk het geval zijn als de accountant in strijd heeft gehandeld met de voor het beroep geldende normen en regels en hiermee de zorgplicht heeft geschonden.

3.5. Conclusie

¹⁹ Leidraad voor de accountant, afl. 85, p.10, april 2013.

²⁰ Hof 's-Hertogenbosch 7 april 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:1205.

²¹ Hof 's-Hertogenbosch 7 april 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:1205

²² HR 3 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:831

²³ HR 22 september 2017, ECLI:NL:HR:2017:2452

De zorgplicht van de accountant is in het kader van de werkzaamheden die de accountant ten aanzien van de opdrachtgever moet verrichten erg belangrijk. Deze zorgplicht is wettelijk vastgelegd. Het belang van de zorgplicht en de werkzaamheden van de accountant blijkt ook uit de artikelen die gaan over de jaarrekening. Dit komt, omdat er op basis van de jaarrekening financiële beslissingen kunnen worden gemaakt.

Op grond van artikel 4 Verordening gedrags- en beroepsregels accountants wordt van de accountant verwacht dat hij zich professioneel gedraagt en zijn beroepsgroep niet in diskrediet brengt. Ook wordt er van de accountant verwacht dat hij zich transparant opstelt en dat de accountant zijn vakbekwaamheid op het niveau houdt dat is vereist om een professionele dienst op een adequate wijze te kunnen verlenen. Als de accountant een beroepsfout maakt door de gedragsregels of wet te overschrijden, schendt hij de zorgplicht jegens zijn opdrachtgever. Wel zit er een verschil in de bewijsregels. Bij de rechter moet er wel bewijs zijn dat er echt sprake is van civielrechtelijke aansprakelijkheid.

4. De schending van de zorgplicht volgens de jurisprudentie

4.1. Inleiding

De accountant heeft een wettelijke zorgplicht als hij een overeenkomst sluit met een opdrachtgever. De wettelijke zorgplicht vloeit, zoals in hoofdstuk 2 omschreven, voort uit artikel 7:401 van het Burgerlijk Wetboek. De zorgplicht strekt zich uit tot een aantal verplichtingen zoals: het vooropstellen van het belang van de opdrachtgever, een waarborgingsplicht, plicht tot spontaan handelen, opvolgen van aanwijzingen, waarschuwingsverplichting, informatieverplichting, het vermijden van belangentegenstellingen en postcontractuele verplichtingen. In dit hoofdstuk zal er worden onderzocht hoe de rechter naar de schending van de zorgplicht kijkt. De topics, die hieronder worden toegelicht, zijn in het topicschema opgenomen.²⁴

4.2. De overeenkomst van opdracht

In de uitspraken werd besproken hoe de opdracht van de accountant werd vastgelegd. Uit de jurisprudentie kwam duidelijk naar voren dat dit op grond van de overeenkomst van opdracht was. Uit de overeenkomst van opdracht vloeit de zorgplicht van de accountant ten aanzien van de opdrachtgever voort.

Uit de jurisprudentie blijkt duidelijk dat een rechter naar de omvang van de opdracht kijkt. De rechter stelt vast wat de omvang van de opdracht is om er zo achter te komen of dit samengaat met de werkzaamheden die daadwerkelijk door de accountant voor de opdrachtgever zijn uitgevoerd. De reikwijdte van de opdracht is belangrijk om vast te stellen, omdat de rechter dan een concreet beeld heeft van de afgesproken werkzaamheden.

4.3. Redelijk handelend en redelijk bekwaam

Wanneer de accountant werkzaamheden verricht voor een opdrachtgever, dan moet hij zich als een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant gedragen. De rechter stelt iedere keer opnieuw de vraag wat er van een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant mag worden gevergd. Uit de uitspraken blijkt dat de rechter in dit opzicht kijkt naar hoe een vakgenoot een bepaalde situatie in het kader van zijn werkzaamheden zou behandelen en of dit overeenkomt met de in het maatschappelijk verkeer geldende normen.

4.4. Getroffen maatregelen

²⁴ Bijlage 2, Schending van de zorgplicht.

De rechter kijkt bij de beoordeling van de schending van de zorgplicht ook of er een andere mogelijkheid was om een bepaalde situatie op te lossen. In de uitspraak kwam duidelijk naar voren dat het belangrijk is om als accountant goed te bedenken of er maatregelen zijn die er kunnen worden genomen. Als dit het geval is, moeten die maatregelen ook daadwerkelijk worden getroffen. Dit dient in het belang van de opdrachtgever te worden gedaan.

4.5. In strijd met beroepsregels

Uit de uitspraken komt duidelijk naar voren dat de schending van de zorgplicht in strijd is met de beroepsregels. De rechter benoemt het niet specifiek in elke zaak, maar doordat een schending van de zorgplicht in strijd is met de beroepsregels, komt dit wel duidelijk naar voren in de uitspraken waarbij er sprake is van een schending van de zorgplicht.

4.6. Omstandigheden van het geval

Uit de jurisprudentie blijkt niet iedere keer een zelfde verhaal. Iedere zaak is logischerwijs anders, daarom komt duidelijk naar voren dat er rekening wordt gehouden met de omstandigheden van het geval. De rechter bekijkt de gehele situatie en stelt dan in sommige zaken ook de vraag of het wel redelijk is om iets van een accountant te verwachten. Ook kijkt de rechter naar de persoon van de opdrachtgever en de opdrachtnemer, omdat het soms voorkomt dat er bepaalde kennis van een opdrachtgever kan worden verwacht.

4.7. Gevallen waarin er een schending van de zorgplicht was

Uit de jurisprudentieanalyse²⁵ blijkt dat er 8 zaken zijn waarin een schending van de zorgplicht werd aangenomen. De rechter keek naar de topics die hierboven staan omschreven. Het gaat hier over de volgende uitspraken: 2, 3, 5, 8, 10, 13, 16 en 18.

4.7.1. Uitspraak 2

De accountant had haar opdrachtgever een intentieverklaring in concept toegestuurd en gaf aan niet te weten dat haar opdrachtgever dit ook daadwerkelijk zou gebruiken. In de concept-intentieverklaring stond dat er binnen drie maanden een due diligence onderzoek moest plaatsvinden. De concept-intentieverklaring is ondertekend teruggestuurd en de accountant was hiervan op de hoogte.²⁶

²⁵ Bijlage 2, Schending van de zorgplicht.

²⁶ Bijlage 1, kolom: Uitspraak 2.

De opdrachtgever stelde dat de accountant haar zorgplicht had geschonden, omdat de accountant er niet op heeft toegezien dat het onderzoek binnen drie maanden zou plaatsvinden.²⁷

Uit de beoordeling van de rechter blijkt dat de accountant inderdaad haar zorgplicht had geschonden. De reden hiervoor is dat de accountant zich behoorde te realiseren dat er concrete maatregelen getroffen dienden te worden om de belangen van de opdrachtgever veilig te stellen. De accountant had de opdrachtgever tijdig en indringend erop moeten wijzen dat er opdracht moest worden gegeven tot een due diligence onderzoek. Doordat de concept-intentieverklaring ondertekend terug is gestuurd, ontstond er voor de accountant de zorgplicht en omdat de accountant op de hoogte was van wat er in de ondertekende intentieverklaring stond, had hij in het belang van de opdrachtgever hierop moeten aansturen. Doordat dit niet is gebeurd, heeft de accountant de zorgplicht jegens de opdrachtgever geschonden.²⁸

4.7.2. Uitspraak 3

Aan de orde was of de accountant de zorgplicht had geschonden en of er werd gehandeld zoals van een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant mag worden verwacht.²⁹

De accountant had de opdrachtgever niet op de hoogte gesteld van hetgeen wat uit de WAGA en het Verdrag van Rome voortvloeide. De accountant had de opdracht om de loonadministratie te voeren. De accountant had op de hoogte moeten zijn van de voor zijn cliënt relevante wetgeving en hij had hier onderzoek naar moeten doen als hij niet van de regelgeving op de hoogte was. Daarnaast had hij ook nog om deskundig advies kunnen vragen.³⁰

Doordat de accountant bovengenoemde niet heeft gedaan, is hij jegens de opdrachtgever tekort geschoten en heeft de accountant de zorgplicht geschonden.³¹

4.7.3. Uitspraak 5

²⁷ Bijlage 1, kolom: Uitspraak 2.

²⁸ Bijlage 4, kolom: Uitspraak 2.

²⁹ Bijlage 1, kolom: Uitspraak 3.

³⁰ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 3.

³¹ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 3

In deze zaak heeft een accountantskantoor te veel geld aan zichzelf betaald, terwijl het kantoor wist dat de opdrachtgever nog een betalingsachterstand had bij een hypothecaire schuldeiser. Het accountantskantoor beheerde de saneringskas en beging hiermee een ernstige beroepsfout.³²

De rechtbank oordeelde dat het accountantskantoor de belangen van de opdrachtgever voorop had moeten stellen. Het accountantskantoor was op de hoogte van de betalingsachterstand en had nooit de eigen belangen ten nadele van de opdrachtgever voorop mogen stellen. Om deze reden is er sprake van een schending van de zorgplicht.³³

4.7.4. Uitspraak 8

In deze zaak³⁴ was aan de orde dat er accountants verantwoordelijk waren voor de goedkeuring van de jaarrekening. De jaarrekening gaf een onvoldoende getrouw beeld ten aanzien van derden en hieruit blijkt dat er onrechtmatig is gehandeld.³⁵

4.7.5. Uitspraak 10

Tussen een accountantskantoor en de opdrachtgever is een overeenkomst van opdracht tot stand gekomen. Het accountantskantoor stelde jaarlijks de jaarrekening op voor geïntimeerde en verzorgde namens de opdrachtgever de belastingaangifte. Daarnaast adviseerde het accountantskantoor de opdrachtgever op dit punt.³⁶

Het accountantskantoor had een waarschuwingsplicht ten aanzien van de opdrachtgever en heeft hier niet aan voldaan. Het accountantskantoor had namelijk de optie om of te waarschuwen of onder voorbehoud iets op te stellen, zodat de opdrachtgever op tijd op de hoogte werd gebracht waarvan zij op de hoogte had moeten worden gebracht. Doordat het accountantskantoor dit niet heeft gedaan, is er sprake van een schending van de zorgplicht.³⁷

4.7.6. Uitspraak 13

³² Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 5.

³³ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 5

³⁴ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 8.

³⁵ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 8.

³⁶ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 10.

³⁷ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 10.

In deze uitspraak gaat het om de zorgplicht jegens derden. Er werd een schadevergoeding gevorderd, omdat een derde partij is afgegaan op de door de accountant opgestelde jaarcijfers en op basis hiervan financiële beslissingen heeft gemaakt.³⁸

Het Hof is van oordeel dat de jaarrekening niet het vereiste inzicht gaf in de financiële situatie en dat er geen goed gekeurde verklaring had mogen worden afgegeven. De toepasselijke voorschriften omtrent de vervulling van de taak als accountant zijn niet nageleefd. De voorliggende feiten en omstandigheden betekenen dat er niet is gehandeld zoals van een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant mag worden verwacht.³⁹

4.7.7. Uitspraak 16

Het Hof overweegt in deze zaak het volgende. Volgens vaste rechtspraak dient een accountant bij de uitvoering van zijn opdracht de zorgvuldigheid in acht te nemen die van een redelijk bekwaam en redelijk handelend vakgenoot mag worden verwacht. Hierbij gaat het erom wat van een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant in het kader van een zorgvuldige uitoefening van zijn taak met het oog op de belangen van de opdrachtgever mag worden gevergd. Het komt hierbij aan op de beoordeling van alle omstandigheden van het geval en of er door de accountant is gehandeld naar de normen en standaarden die in zijn beroepsgroep algemeen worden aanvaard en of door de werkzaamheden een beeld is gecreëerd dat misleidend is.⁴⁰

In deze zaak werd door het Hof geoordeeld dat er omstandigheden waren waarin van een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant had mogen worden verwacht dat na de correctie van de kolommenbalans van de op te maken inbrengverklaring overleg zou worden gevoerd met de opdrachtgever. De accountant heeft nagelaten onderzoek te doen naar de geleverde gegevens en om deze reden heeft ze haar zorgplicht geschonden.⁴¹

4.7.8. Uitspraak 18

In deze zaak werd gevorderd dat voor recht moest worden verklaard dat het uitbrengen van het rapport en de wijze waarop het tot stand is gekomen, niet

³⁸ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 13.

³⁹ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 13.

⁴⁰ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 16.

⁴¹ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 16.

goed is gegaan. De accountant is jegens haar opdrachtgever te kort geschoten.⁴²

Het Hof is van oordeel dat er niet is gehandeld zoals van een redelijk bekwaam en redelijk handelend accountant mag worden verwacht en er in strijd is gehandeld met de verplichting van een goed opdrachtnemer in de zin van artikel 7:401 van het Burgerlijk Wetboek.⁴³

4.8. Tussenconclusie

Uit de jurisprudentieanalyse met betrekking tot de gevallen waarin er wel een schending van de zorgplicht was, blijkt dat er wordt gekeken naar de persoon van de accountant. Daarnaast wordt naar de omvang van de opdracht gekeken. Wanneer er geen concreet beeld is, kan een rechter ook niet beoordelen of er op de werkzaamheden, die zijn verricht, een zorgplicht bestond.

Er wordt gekeken naar hoe een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant reageert en wat er mag worden verwacht van een accountant. Dat is in deze gevallen dus het volgende. Er kan van een accountant worden verwacht dat hij op de hoogte is van wat hij doet en welke gevolgen hieraan vastzitten, dat hij in het belang en naar het belang handelt van de opdrachtgever, dat hij op de hoogte is van de wet- en regelgeving, dat hij de situatie in meerdere mogelijkheden benadert en dat hij een onderzoekende houding heeft ten opzichte van de opdracht.

4.9. Gevallen waarin er geen schending van de zorgplicht was

Uit de jurisprudentieanalyse⁴⁴ blijkt dat er 10 gevallen zijn waarin er geen sprake is van een zorgplichtschending. Dit zijn de volgende uitspraken: 1, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 15 en 19.

4.9.1. Uitspraak 1

⁴² Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 18.

⁴³ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 18.

⁴⁴ Bijlage 2, Schending van de zorgplicht.

De accountant is werkzaam bij een opdrachtgever. Er is tegen de accountant een klacht bij de Raad van Tucht ingediend. De tuchtrechter heeft de klacht gegrond verklaard en de accountant een maatregel van een schriftelijke waarschuwing opgelegd. De opdrachtgever stelt dat de accountant een zorgplicht had betreffende het opstellen van de samenstellingsverklaring. Deze stelling slaagt niet, omdat de samenstellingsverklaring een intern document is en de accountant had in deze zaak nooit kunnen weten dat een derde partij een beroep zou doen op de samenstellingsverklaring.⁴⁵

Tevens stelt de opdrachtgever dat de accountant een misleidend beeld heeft gegeven ten aanzien van een controleverklaring. De rechter oordeelt als volgt: Ten aanzien van controlewerkzaamheden gaat het om een wettelijk opgedragen taak en daarom heerst er een zorgplicht jegens derden. Derden mogen erop vertrouwen dat er geen misleidend beeld wordt gegeven. In dit geval is dit niet gebeurd en heeft de accountant niet in strijd gehandeld met een op haar rustende specifieke zorgplicht.⁴⁶

4.9.2. Uitspraak 4

In deze zaak ging het om een projectie die moest worden onderzocht en moest er een prognose voor 2009 worden onderzocht. Het viel onder de verantwoordelijkheid van de accountant om een onderzoeksrapport inzake de projectie te verstrekken. Er werd door de rechtbank de volgende afweging gemaakt. Op de accountant die buiten het kader van zijn wettelijk opgedragen taak werkzaamheden verricht, rust in beginsel alleen ten aanzien van zijn opdrachtgever een zorgplicht. Indien een rapportage onjuist is opgesteld, kunnen de normen van hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt, meebrengen dat de accountant ook ten aanzien van een derde een zorgplicht heeft.⁴⁷

De rechtbank oordeelt als volgt. Er is niet in strijd gehandeld met een specifieke zorgplicht, omdat de accountant in dit geval niet kon weten dat het onderzoeksrapport zou worden gebruikt voor een overname en een aandelenwaardering.⁴⁸

⁴⁵ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 1.

⁴⁶ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 1.

⁴⁷ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 4.

⁴⁸ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 4.

4.9.3. Uitspraak 6

Het ging in deze uitspraak om een kwestie van Duitse claims, een verhoging van de beheervergoeding en aanvullende pensioenbijdrage ten laste van KIVO en een gekozen leaseconstructie voor de aankoop van drie co-extruders waarover de accountant niet was geïnformeerd.⁴⁹

Naar het oordeel van de rechter is het leidend principe dat de balans een getrouwe weergave moet zijn van de grootte van het ondernemingsvermogen. De accountant hoefde geen aanvullend of zelfstandig onderzoek te doen naar de kansen van KIVO in de procedures tegen de Duitse banken. De accountant mocht afgaan op de inschatting van de advocaat, bij het beoordelen van de beslissing van de directie van KIVO, om geen voorziening te treffen en mocht uitgaan van een kans van 50% welk percentage niet dwong tot het opnemen van een voorziening. Er was dus geen sprake van een schending van de zorgplicht door de accountant.⁵⁰

4.9.4. Uitspraak 7

In deze zaak oordeelt de rechter dat de accountant niet de voor hem als een redelijk controlerend accountant geldende voorschriften heeft overtreden of anderszins niet heeft gehandeld zoals van een redelijk vakbekwaam en redelijk handelend controlerend accountant mag worden verwacht.⁵¹

Achteraf bleek namelijk dat er in het bedrijf fraude was gepleegd en de rechtbank is van mening dat de accountant hier geen onderzoek naar hoefde te doen. Dit was namelijk niet de primaire opdracht van de accountant. De accountant had zijn zorgplicht niet geschonden.⁵²

4.9.5. Uitspraak 9

In deze zaak is de beoordeling van het Hof als volgt. De rechtbank heeft overwogen dat van een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant mag worden verwacht dat hij enig onderzoek verricht naar de deugdelijkheid van de aangeleverde gegevens en stukken. De accountant kan in de aan hem

⁴⁹ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 6.

⁵⁰ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 6.

⁵¹ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 7.

⁵² Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 7.

opgedragen taak tekort zijn geschoten indien de accountant de aangeleverde gegevens en stukken zonder meer heeft verwerkt.⁵³

De opdrachtgever stelt dat de overeenkomst tot meer verplichtte, dan de rechtbank als uitgangspunt had genomen. Dit brengt een stelplicht mee omtrent hetgeen de rechtbank ter zake van de zorgplicht in dit concrete geval heeft miskend. Daarbij is in het bijzonder van belang dat de gestelde zorgplicht zich niet kan uitstrekken tot tekortkomingen die de accountant gelet op hetgeen tussen partijen is overeengekomen.⁵⁴

Er mag van een accountant worden verwacht dat hij weet welke stukken en informatie normaal gesproken van belang zijn. Ook gaat het erom welke kennis bij de opdrachtgever zelf van belang is. In dit opzicht is de accountant niet te kort geschoten in de zorgplicht. De opdrachtgever had in dit geval zelf de kennis van zaken moeten hebben.⁵⁵

4.9.6. Uitspraak 11

De accountant heeft gehandeld zoals van een redelijk bekwaam en redelijk handelend accountant mag worden verwacht. Uit de stellingen van partijen blijkt dat de accountant werkzaamheden heeft verricht op basis van een overeenkomst van opdracht. De reikwijdte van de zorgplicht hangt af van de omstandigheden van het geval. Bij aansprakelijkheid uit wanprestatie is in het bijzonder de inhoud bepalend.⁵⁶

Voorts zijn de aard van de opdracht en het bij de opdracht betrokken belang van de opdrachtgever van invloed op de vereiste mate van zorg. De rechtmatige belangen van de opdrachtgever kunnen met name indien de opdracht strekt tot belangenbehartiging meebrengen dat de beroepsbeoefenaar informatie verstrekt of adviseert over aspecten die niet uitdrukkelijk tot onderwerp van de opdracht zijn gemaakt.⁵⁷

Naar het oordeel van het Hof geldt dat de zorgplicht van de accountant niet zo ver strekt en dat het niet van de accountant had mogen worden verwacht.

⁵³ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 9.

⁵⁴ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 9.

⁵⁵ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 9.

⁵⁶ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 11.

⁵⁷ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 11.

Voorts trof de accountant maatregelen in het kader van de opdracht. Hiermee heeft de accountant aan de zorgplicht voldaan.⁵⁸

4.9.7. Uitspraak 12

De accountant moet zijn opdrachtgever in contact brengen met potentiële financiers voor de overname van 50% van een joint venture waar zijn opdrachtgever al aandelen in heeft. Dit loopt mis en de opdrachtgever gaat failliet en beschuldigt de accountant dat hij zijn zorgplicht heeft geschonden. De onderneming gaat failliet.⁵⁹

De rechtbank oordeelde dat dit niet het geval is en het Hof is het daar mee eens, want niet valt in te zien dat van een accountant, die geen bijzondere expertise op dit gebied heeft, had mogen worden verwacht dat hij een beoordeling zou geven over de betrouwbaarheid van potentiële financiers als redelijk bekwaam en redelijk handelend accountant.⁶⁰

4.9.8. Uitspraak 14

De opdrachtgever stelt zich op het standpunt dat zowel Audit & Assurance als de accountant tekort zijn geschoten in de nakoming van hun verplichting ingevolge de overeenkomsten van opdracht dan wel onrechtmatig jegens opdrachtgever hebben gehandeld. Ook hebben ze te hoge bedragen voor hun werkzaamheden in rekening gebracht.⁶¹

Het Hof is van oordeel dat de stelling betreft de waarschuwingsplicht onvoldoende is onderbouwd. Het Hof kijkt naar de omstandigheden van het geval en is van oordeel dat de accountant in deze situatie er niet voor verantwoordelijk kan worden gehouden. De opdrachtgever heeft dit niet voldoende onderbouwd en daarom is er geen sprake van een schending van de zorgplicht.⁶²

4.9.9. Uitspraak 15

Het gaat in deze zaak ook om belangen van derden en dat de zorgplicht zich om deze reden ook strekt tot hen. Er wordt in deze zaak onderzocht wat van

⁵⁸ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 11.

⁵⁹ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 12.

⁶⁰ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 12.

⁶¹ Bijlage 1, kolom: Uitspraak 14.

⁶² Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 14.

een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant kan worden verwacht als het gaat om het onrechtmatig handelen van de accountant.⁶³

Bij de beantwoording of de accountant op adequate wijze invulling heeft gegeven aan de zorgplicht is van belang onder welke omstandigheden een afwijking moet worden aangemerkt als frauderisicofactor. De accountant heeft een oordeelonthouding gegeven met een toelichting. Door het geven van de toelichting is er geen sprake van een schending van de zorgplicht.⁶⁴

4.9.10. Uitspraak 19

De opdracht van de accountant was dat hij een controletaak had. Het primaire doel hiervan is het geven van een redelijke mate van inzicht in de vermogenspositie van de vennootschap en de getrouwheid van de jaarrekening. Het staat vast dat ter uitoefening van die taak aan de accountant op diens verzoek ieder jaar een lawyer's letter is gezonden. De accountant hoefde zelf geen onderzoek te doen.⁶⁵

Door het opnemen van de toelichting op de balans werd het vereiste inzicht gegeven en kon de accountant een goedgekeurde verklaring verstrekken. Het kan de accountant niet worden verweten dat zij niet haar goedkeuring aan de jaarrekening heeft onthouden. Er is daarom geen schending van de zorgplicht.⁶⁶

4.10. Tussenconclusie

Uit de jurisprudentieanalyse met betrekking tot de gevallen waarin er geen sprake van schending van de zorgplicht was, blijkt ook dat er wordt gekeken naar de persoon van de accountant, maar ook naar de omvang van de opdracht. Voor de accountant is het belangrijk om goed in kaart te brengen wat een opdrachtgever nu eigenlijk precies verwacht en of de accountant in staat is deze opdrachten op te volgen. Ook is het belangrijk dat er een onderbouwing/toelichting wordt gegeven bij de handelingen van de accountant, als dit nodig is.

4.11. Conclusie

⁶³ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 15.

⁶⁴ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 15.

⁶⁵ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 19.

⁶⁶ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 19.

Uit de jurisprudentieanalyse blijkt dat de rechter kijkt naar de persoon van de accountant. Ook wordt er naar de omvang van de opdracht gekeken en wordt de vraag gesteld of er door de accountant wordt gehandeld zoals van een redelijk bekwaam en redelijk handelend accountant mag worden verwacht. Daarnaast wordt er van een accountant een zekere mate van alertheid verwacht, omdat er toch een plicht is vanuit de accountant om spontaan te reageren of te adviseren. Dit is te zien in uitspraak 2⁶⁷ waarin de rechter vond dat de accountant de termijn van drie maanden in acht had moeten nemen, omdat hij zelf de intentieverklaring in concept aan de opdrachtgever had toegestuurd en hem daarna ondertekend heeft.

Tevens moet de accountant in het belang van de opdrachtgever handelen, op de hoogte zijn van wet- en regelgeving, rekening houden met alternatieven en een onderzoekende houding hebben wanneer dit nodig is.

5. De civiele aansprakelijkheid

5.1. Inleiding

Een accountant kan in het kader van zijn werkzaamheden een fout maken. Voor dit onderzoek is er specifiek gekeken naar de schending van de zorgplicht. In dit hoofdstuk komt aan de orde waar de rechter naar kijkt om de civielrechtelijke aansprakelijkheid die voortvloeit uit de schending van de

⁶⁷ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 2.

zorgplicht van de accountant te beoordelen. De topics die hieronder beschreven staan, zijn afkomstig uit het topischema.⁶⁸

5.2. Het Vie d'Or-arrest

In het Vie d'Or-arrest ⁶⁹werd door de Hoge Raad geoordeeld dat een accountant jegens derden een zorgplicht heeft. Uit dit arrest blijkt dat als de aansprakelijkheid van een accountant moet worden vastgesteld er wordt gekeken naar wat er van een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant in het kader van de zorgvuldigheid kan worden gevergd. Hierbij wordt op een aantal factoren gelet. Er wordt gekeken naar de ernst van de fout en de getroffen maatregelen. Ook wordt er gekeken naar de causaliteit. Is er een causaal verband tussen de ontstane schade en het handelen van de accountant. Het kan ook nog dat er een eigen schuld is en dat de accountant helemaal niet aansprakelijk kan worden gehouden voor de ontstane schade. Daarnaast wordt ook naar de toerekening gekeken. Dit bij elkaar wordt ook wel het relativiteitsvereiste genoemd. ⁷⁰

5.3. Redelijk handelend en redelijk bekwaam

Ook bij de beoordeling van de aansprakelijkheid blijkt de rechter te kijken naar of een accountant zich heeft gedragen, zoals van een redelijk bekwaam en redelijk handelend accountant mag worden verwacht. Hierbij wordt gekeken naar of een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant op deze manier zou reageren of handelen.

5.4. In strijd met de beroepsregels

Uit uitspraak 8⁷¹ blijkt dat het van belang is dat een accountant onrechtmatig heeft gehandeld en dat het een vereiste is dat de accountant in strijd heeft gehandeld met een wettelijke plicht. Dit is een vereiste, omdat de civielrechtelijke aansprakelijkheid anders niet kan worden beoordeeld.

5.5. Omstandigheden van het geval

Uit de uitspraken blijkt dat er wordt gekeken naar de omstandigheden van het geval.

⁶⁸ Bijlage 3, De civielrechtelijke aansprakelijkheid van de accountant

⁶⁹ HR 13 oktober 2006, ECLI:NL:HR:2006:AW2082.

⁷⁰ Leidraad voor de accountant, afl. 85, p.10, april 2013.

⁷¹ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 8.

5.6. Voorzienbare gevolgen

Uit de uitspraken blijkt dat er wordt gekeken naar wat de gevolgen voor derden zijn. Als er op basis van de werkzaamheden van de accountant gevolgen zijn voor derden die financiële beslissingen moeten maken, dan moet een accountant daar rekening mee houden. Uit de uitspraken blijkt dat een rechter ervan uitgaat dat een accountant dit weet en hier tijdens de werkzaamheden alert op blijft.

5.7. Causaal verband

Uit de uitspraken blijkt dat er een verband tussen de ontstane schade en de werkzaamheden van de accountant moet zijn. Als dit er niet is, dan is er geen sprake van een civielrechtelijke aansprakelijkheid.

5.8. Gevallen waarin de accountant aansprakelijk was

Uit de jurisprudentieanalyse⁷² blijkt dat er 4 uitspraken zijn waarin de accountant civielrechtelijk aansprakelijk was. Dit blijkt uit de volgende uitspraken: 5, 13, 16 en 18.

5.8.1. Uitspraak 5

Er zijn door de accountants erge beroepsfouten gemaakt. Een redelijk handelend en redelijk bekwaam professioneel accountant had behoren te beseffen dat juist een betalingsachterstand aan een hypothecaire schuldeiser extra riskant was. De accountants hebben teveel aan zichzelf uitbetaald, terwijl zij zelf de saneringskas beheerden en op de hoogte waren van de betalingsachterstand.⁷³

Zij behoorden de schuldeisers te betalen en niet zichzelf en daarmee hebben zij het eigenbelang ten aanzien van de opdrachtgever voorop gesteld. Ze zijn civielrechtelijk aansprakelijk gesteld door de beroepsfouten die zijn gemaakt. Er was in dit geval een causaal verband tussen de ontstane schade en de handeling van de accountants.⁷⁴

5.8.2. Uitspraak 13

Hier wordt puur gekeken naar of de gedraging van de maatschap ervoor heeft gezorgd dat er schade is ontstaan. In deze zaak ging het om drie vorderingen

⁷² Bijlage 3, De civielrechtelijke aansprakelijkheid van de accountant.

⁷³ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 5.

⁷⁴ Bijlage 5, Kolom: Uitspraak 5.

in de zaak van de eerste vordering komt naar voren dat er een aansprakelijkheid is. Er is een causaal verband tussen de gedraging van de maatschap en de ontstane schade. In dit geval is er dus sprake van een civielrechtelijke aansprakelijkheid.⁷⁵

In de tweede kwestie is niet voldoende aannemelijk geworden dat het er een andere handeling zou hebben plaatsgevonden als de maatschap anders had gehandeld. Dus er was hier geen sprake van een civielrechtelijke aansprakelijkheid.⁷⁶

In de laatste kwestie is het Hof er ook niet van overtuigd dat als de maatschap anders had gehandeld, de gevolgen niet alsnog hadden plaatsgevonden. Hier was dus ook geen sprake van een civielrechtelijke aansprakelijkheid.⁷⁷

5.8.3. Uitspraak 16

Het Hof stelt in deze zaak dat er een verband moet zijn tussen de gebeurtenissen en de schade waarop de aansprakelijkheid van de schuldenaar berust. Wat de schade betreft werd een vergelijking gemaakt tussen de hypothetische situatie en de thans ontstane schade.⁷⁸

In deze zaak was het hof van oordeel dat het causale verband onvoldoende werd betwist. Er was sprake van een civielrechtelijke aansprakelijkheid. De schadestaat kon in deze zaak niet worden opgemaakt.⁷⁹

5.8.4. Uitspraak 18

In deze zaak oordeelt het Hof dat er een causaal verband is tussen de tekortkoming van de maatschap en de mogelijk geleden schade van Finsens. Er is in deze zaak gekeken naar wat er anders zou zijn gebeurd en het Hof kwam tot het oordeel dat de koop onder die voorwaarden niet was doorgegaan. Er was dus sprake van een civielrechtelijke aansprakelijkheid.⁸⁰

5.9. Tussenconclusie

⁷⁵ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 13.

⁷⁶ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 13.

⁷⁷ Bijlage 5, Kolom: Uitspraak 13.

⁷⁸ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 16.

⁷⁹ Bijlage 4, Kolom: Uitspraak 16.

⁸⁰ Bijlage 5, Kolom: Uitspraak 18.

Uit de jurisprudentieanalyse blijkt dat de accountant civielrechtelijk aansprakelijk is, als zij een beroepsfout maakt en als er schade is ontstaan die het gevolg is van de werkzaamheden of het handelen van de accountant. Er wordt dus gekeken naar of er een causaal verband is.

5.10. Gevallen waarin de accountant niet civielrechtelijk aansprakelijk was

Uit de jurisprudentieanalyse⁸¹ blijkt dat de accountant niet civielrechtelijk aansprakelijk was in de volgende uitspraken: 1, 4, 8, 10, 12, 14 en 17.

5.10.1. Uitspraak 1

De accountant is werkzaam bij een opdrachtgever. Er is tegen de accountant een klacht bij de Raad van Tucht ingediend. De tuchtrechter heeft de klacht gegrond verklaard en de accountant een maatregel van een schriftelijke waarschuwing opgelegd.⁸²

De accountant was in deze zaak niet civielrechtelijk aansprakelijk. De rechter keek in deze uitspraak naar of de accountant in strijd had gehandeld met een op haar rustende specifieke zorgplicht en dit was niet het geval. Daarnaast is ook niet gesteld dat er sprake is van geleden schade en om deze reden werd de accountant niet aansprakelijk gesteld.⁸³

5.10.2. Uitspraak 4

Uit deze zaak⁸⁴ blijkt dat onder de omstandigheden van het geval er niet in strijd is gehandeld met een op de accountant rustende zorgplicht. Om deze reden kunnen de stellingen over de relativiteit en het causale verband onbesproken blijven. De accountant is niet civielrechtelijk aansprakelijk.⁸⁵

5.10.3. Uitspraak 8

Uit deze uitspraak blijkt dat de accountant niet civielrechtelijk aansprakelijk is, omdat de schade het gevolg is van de schuld die is toe te rekenen aan de eisende partij. Het betrof fouten van de eisende partij bij het nemen van de

⁸¹ Bijlage 3, De civielrechtelijke aansprakelijkheid van de accountant.

⁸² Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 1.

⁸³ Bijlage 5, Kolom: Uitspraak 1.

⁸⁴ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 4.

⁸⁵ Bijlage 5: Kolom: Uitspraak 4.

beslissingen om de aandelen en vorderingen te kopen, zoals de eisende partij dat heeft gedaan. Er is sprake van eigen schuld.⁸⁶

Deze zaak valt op, omdat er dus wel schade is ontstaan en ook is vast gesteld dat het accountantskantoor in beginsel wel een schadevergoeding had moeten betalen, maar doordat de schade mede het gevolg is van de eisende partij zelf wordt de schade tot nihil teruggebracht.⁸⁷

5.10.4. Uitspraak 10

De vraag of het accountantskantoor civielrechtelijk aansprakelijk is voor de schade die is geleden doordat het accountantskantoor in strijd heeft gehandeld met haar zorgplicht wordt als volgt beantwoord. De vraag dient volgens het Hof te worden beantwoord aan de hand van de maatstaf of er is gehandeld zoals van een redelijk handelend en redelijk bekwaam adviseur mag worden verwacht. Zeker omdat de adviseur deskundig is op het gebied van de inkomstenbelasting. Het behoort immers mede tot de taak van het accountantskantoor als deskundige opdrachtnemer om te waarschuwen voor de overige fiscale consequenties van de voorgenomen feitelijke onderbreking van de bedrijfsvoering die de cliënt voor ogen heeft, maar deze mogelijkheid over het hoofd zag. Dat geldt te meer, omdat de financiële gevolgen aanzienlijk zijn.⁸⁸

Het accountantskantoor kan zich er niet op beroepen dat het geen haalbare optie voor de cliënt was om al in 1996 af te rekenen met de fiscus. Een dergelijke beslissing is voorbehouden aan cliënt en die dient de daarvoor noodzakelijke afweging zelf te maken op basis van de informatie die het accountantskantoor kon verstrekken. Het accountantskantoor heeft kopieën van de brieven van de belastingdienst aan cliënt doorgestuurd en daarom kon de beslissing door cliënt zelf worden gemaakt. Op basis hiervan is het accountantskantoor niet civielrechtelijk aansprakelijk.⁸⁹

5.10.5. Uitspraak 12

In deze zaak werd een accountant ervan beschuldigd dat hij zich niet voldoende kritisch had opgesteld. De accountant werd verweten dat hij geen

⁸⁶ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 8.

⁸⁷ Bijlage 5, Kolom: Uitspraak 8.

⁸⁸ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 10.

⁸⁹ Bijlage 5, Kolom: Uitspraak 10.

vraagtekens had geplaatst bij de handelswijze van een bepaalde medewerker. Hierdoor kwamen er financiers in beeld waarvan achteraf bleek dat dit ongewenst was. Er zijn toen nodeloze kosten gemaakt en dit zou niet zijn gebeurd als de houding van de accountant kritischer was geweest.⁹⁰

Het Hof is het hier niet mee eens, want niet valt in te zien dat van een accountant, die geen bijzondere expertise op dit gebied heeft, had mogen worden verwacht dat hij een beoordeling zou geven over de betrouwbaarheid van potentiële financiers als redelijk bekwaam en redelijk handelend accountant. Om deze reden is de accountant niet civielrechtelijk aansprakelijk voor de ontstane schade.⁹¹

5.10.6. Uitspraak 14

In deze zaak⁹² was er onenigheid over onverschuldigde betalingen. Continental stelde dat zij onverschuldigde betalingen aan een accountantskantoor had gedaan. Het accountantskantoor gaf aan dat het ging om extra werkzaamheden en beroept zich op de algemene voorwaarden. In deze zaak was er geen grond voor de civielrechtelijke aansprakelijkheid, omdat Continental geen bewijs had dat de betalingen onverschuldigd zijn en er was ook geen toereikende onderbouwing.⁹³

5.10.7. Uitspraak 17

Uit deze uitspraak⁹⁴ blijkt dat er onvoldoende is toegelicht dat op basis van de overeenkomst de accountant een advies over een aanvullend echtscheidingsconvenant zou uitbrengen. De opdracht had een andere strekking en er hoefde niet spontaan over te worden geadviseerd. Dit is overigens ook niet voldoende toegelicht door de eisende partij. De accountant is niet civielrechtelijk aansprakelijk.⁹⁵

5.11. Zaken waarbij de civielrechtelijke aansprakelijkheid niet aan bod kwam

⁹⁰ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 12.

⁹¹ Bijlage 5, Kolom: Uitspraak 12.

⁹² Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 14.

⁹³ Bijlage 5, Kolom: Uitspraak 14.

⁹⁴ Bijlage 1, Kolom: Uitspraak 17.

⁹⁵ Bijlage 5, Kolom: Uitspraak 17.

Uit de jurisprudentieanalyse⁹⁶ blijkt dat in de volgende uitspraken de civielrechtelijke aansprakelijkheid niet aan bod kwam. Uitspraken 6, 7, 9, 11, 15, 19 en 20.

5.12. Tussenconclusie

Uit de jurisprudentieanalyse blijkt dat een accountant niet civielrechtelijk aansprakelijk is als de aansprakelijkheid niet kan worden beargumenteerd. Daarnaast komt er duidelijk naar voren dat er sprake moet zijn van een causaal verband. Als hier geen sprake van is, dan kan de accountant niet civielrechtelijk aansprakelijk worden gesteld. Er moet dus een verband zijn tussen de ontstane schade en de werkzaamheden die de accountant heeft verricht.

5.13. Conclusie

Uit de jurisprudentieanalyse blijkt dat er niet veel situaties zijn waarin een accountant civielrechtelijk aansprakelijk wordt gehouden. In dit onderzoek zijn uitspraken vanaf het jaar 2008 tot en met 2020 geanalyseerd en hieruit blijkt dat er maar elf zaken zijn waar een eventuele civielrechtelijke aansprakelijkheid in samenhang met een schending van de zorgplicht wordt beoordeeld. Het viel op dat in de meeste zaken de civielrechtelijke aansprakelijkheid er niet eens doorheen kwam, omdat het vaak onbesproken bleef, niet goed genoeg werd onderbouwd of er geen causaal verband was tussen de ontstane schade en de werkzaamheden van de accountant. Daarnaast kwam het ook wel eens voor dat de zaak betreffende de aansprakelijkheid naar de rol werd verwezen.

6. Conclusie

6.1. Inleiding

⁹⁶ Bijlage 3, De civielrechtelijke aansprakelijkheid van de accountant.

De accountant is een beschermde titel en dit brengt belangrijke verplichtingen met zich mee. Zo moet een accountant zich houden aan de wet en de regels die gelden voor het beroep. Voor dit onderzoek is de volgende centrale vraag geformuleerd: "Wat kan X haar cliënten, op basis van een wetsanalyse, literatuur- en jurisprudentieonderzoek, in een blog adviseren over de aansprakelijkheid die voortvloeit uit de zorgplicht van accountantskantoren?" In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op deze vraag.

6.2. Zorgplicht

De accountant gaat dus op grond van artikel 7:400 van het Burgerlijk Wetboek een overeenkomst van opdracht aan met de opdrachtgever. Uit artikel 7:401 van het Burgerlijk wetboek blijkt dat de accountant een zorgplicht heeft ten aanzien van de opdrachtgever. Uit de zorgplicht vloeien verplichtingen voort en deze verplichtingen zijn de volgende. De accountant moet het belang van de opdrachtgever voorop stellen, ze heeft een waarborgingsplicht, moet aanwijzingen van de opdrachtgever opvolgen en heeft ook een plicht om spontaan te handelen. Daarnaast heeft de accountant een waarschuwings- en informatieverplichting en moet de accountant ervoor zorgen dat er geen belangen tegenstellingen zijn. Ook moet de accountant zich houden aan postcontractuele verplichtingen.

Op grond van artikel 4 Verordening gedrags- en beroepsregels accountants wordt van de accountant verwacht dat hij zich professioneel gedraagt en de beroepsgroep niet in diskrediet brengt. Ook wordt er van de accountant verwacht dat hij zich transparant opstelt en dat de accountant de vakbekwaamheid op het niveau houdt dat is vereist om een professionele dienst op een adequate wijze te kunnen verlenen. Als een accountant een beroepsfout maakt door de gedragsregels of wet te overschrijden, schendt hij de zorgplicht jegens zijn opdrachtgever.

Uit de jurisprudentieanalyse blijkt dat de rechter kijkt naar de persoon van de accountant, de omvang van de opdracht en wordt de vraag gesteld of er door de accountant wordt gehandeld zoals van een redelijk bekwaam en redelijk handelend accountant mag worden verwacht. Daarnaast wordt er van een accountant een zekere mate van alertheid verwacht, omdat er een plicht is vanuit de accountant om spontaan te reageren of te adviseren. Tevens moet de accountant in het belang van de opdrachtgever handelen, op de hoogte zijn

van wet- en regelgeving, rekening houden met alternatieven en een onderzoekende houding hebben wanneer dit nodig is.

6.3. De civiele aansprakelijkheid

Er kan van een accountant worden verwacht dat de accountant op de hoogte is van wat hij doet en welke gevolgen hieraan vastzitten, dat de accountant in het belang en naar het belang van de opdrachtgever handelt, op de hoogte is van de wet- en regelgeving, dat de situatie vanuit meerdere invalshoeken wordt benaderd en een onderzoekende houding heeft ten opzichte van de opdracht. De onderzoekende houding lijkt van belang, omdat de rechter kijkt naar welke alternatieve maatregelen er door de accountant kunnen worden genomen.

Uit de jurisprudentieanalyse met betrekking tot de civielrechtelijke aansprakelijkheid blijkt dat er niet veel situaties zijn waarin een accountant civielrechtelijk aansprakelijk wordt gehouden. Ik heb vanaf het jaar 2008 tot en met 2020 gekeken en hieruit blijkt dat er maar elf zaken zijn waar een eventuele civielrechtelijke aansprakelijkheid in samenhang met een schending van de zorgplicht wordt beoordeeld. Het is opvallend dat in de meeste zaken een civielrechtelijke aansprakelijkheid er niet eens doorheen kwam, omdat het vaak onbesproken bleef, niet goed genoeg werd onderbouwd of er geen causaal verband was tussen de ontstane schade en de werkzaamheden van de accountant.

6.4. Slot

In conclusie kan aan de cliënten van X worden geadviseerd om bij het aangaan van een overeenkomst van opdracht met een opdrachtgever goed af te spreken en zo goed mogelijk vast te leggen wat de reikwijdte van de opdracht is. Wanneer de accountant er extra op probeert toe te zien dat de omvang van de opdracht zo goed mogelijk en duidelijk op papier wordt vastgelegd, voorkomt dit hopelijk in de toekomst eventuele misverstanden die kunnen leiden tot een klacht of een zaak bij de (tucht)rechter. Daarnaast is het belangrijk dat de accountant zijn werkzaamheden verricht, zoals van een redelijk bekwaam en redelijk handelend accountant mag worden verwacht, op de hoogte is van de wet- en regelgeving die bij de opdracht hoort, een onderzoekende houding heeft, altijd naar alternatieven kijkt en zich transparant opstelt en zo nodig een deskundige inschakelt.

7. Aanbeveling

Het doel van dit onderzoek is om de cliënten van X te adviseren over de aansprakelijkheid die voortvloeit uit de schending van de zorgplicht. Wanneer een

accountant een overeenkomst van opdracht aangaat, is het belangrijk dat de accountant er op toeziet dat voor beide partijen duidelijk is wat de opdracht inhoudt, wat er van de accountant wordt verwacht en dat dit duidelijk op papier wordt vastgelegd.

Het is belangrijk dat de accountant zich bewust is van het feit dat hij zich als een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant moet opstellen tijdens het verrichten van zijn werkzaamheden. De accountant zou zichzelf hierop kunnen controleren door na te gaan wat een vakgenoot in die omstandigheden zou doen. Op deze manier kan de accountant zichzelf controleren en er voor zorgen dat hij ook daadwerkelijk als een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant te werk gaat.

Ook is het erg belangrijk dat een accountant zichzelf op de hoogte houdt van alle wet- en regelgeving die van belang is bij de werkzaamheden die hij uitvoert. Dit kan hij doen door zijn opdrachten met een onderzoekende houding te benaderen en waar nodig ook deskundigadvies in te schakelen. Op deze manier blijft de accountant alert en stelt hij tegelijkertijd het belang van de opdrachtgever voorop.

In een situatie waarin een accountant twijfelt, is het belangrijk om hier transparant in te zijn en naar alternatieven te kijken. Ook is het belangrijk dat hij de keuze om een bepaalde handeling te verrichten, kan verantwoorden. Soms kan de accountant een kwestie treffen waarin hij spontaan moet handelen. Ook hier is het belangrijk dat de accountant in het belang van de opdrachtgever alert blijft en waar nodig spontaan handelt in bijvoorbeeld het treffen van maatregelen.

Als de accountant met bovenstaande rekening houdt, kan hij eventuele lastige procedures voorkomen en de relatie met zijn opdrachtgever positief houden. Ook voor beginnende accountants is het belangrijk om hier rekening mee te houden, zodat ze lastige situaties of veelgemaakte beroepsfouten kunnen proberen te voorkomen. In het beroepsproduct is de informatie in een tekst voor op de website van X verwerkt.⁹⁷

Literatuurlijst

Vakliteratuur

Recht en Praktijk, 2019/1.4.2.3.

⁹⁷ Bijlage 6, Beroepsproduct.

Mr. J.E. Brink-van der Meer, Wat is het doel van de wettelijke controle van 2:393 BW?, accountantsaansprakelijkheid, Recht en Praktijk, nr. CA20, 2019/1.4.2.3.

Recht en Praktijk, 2019/1.4.2.3.

Mr. J.E. Brink-van der Meer, de relatie tussen de civiele procedure tot aansprakelijkheid en het tuchtrecht, accountantsaansprakelijkheid, Recht en Praktijk, nr. CA20, 2019/3.6.

Nijland, in: GS Bijzondere overeenkomsten, art. 7:401 BW, aant.1.

Mr. J. Nijland, commentaar op art. 7:401 BW, in: S.E. Bartels (red.), Groene Serie Bijzondere overeenkomsten, Deventer Wolters Kluwer (losbladig en online)

Asser/Tjong Tjin Tai, 7-IV 2018

T.F.E. Tjong Tjin Tai, Mr. C. Asser's handleiding tot de beoefening van het Nederlands burgerlijk recht. 7 deel IV. Bijzondere overeenkomsten, Deventer: Wolters Kluwer 2018.

De Hoge Raad

HR 12 juli 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE1532
HR 13 oktober 2006, ECLI:NL:HR:2006:AW2082
HR 3 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:831
HR 22 september 2017, ECLI:NL:HR:2017:2452
HR 22 maart 2019, ECLI:NL:HR:2019:418

Gerechtshof

Hof Arnhem 6 juli 2010, ECLI:NL:GHARN:2010:BN0810
Hof Leeuwarden 8 december 2012, ECLI:NL:GHEE:2012:BY7502
Hof 's-Hertogenbosch 22 april 2014, ECLI:NL:GHSHE:2014:1155
Hof Den-Haag 29 maart 2016, ECLI:NL:GHDHA:2016:725
Hof Amsterdam 5 juli 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:2681
Hof 's-Hertogenbosch 29 november 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:5311
Hof Amsterdam 12 december 2017, ECLI:NL:GHAMS:2017:5224
Hof 's-Hertogenbosch 6 februari 2018, ECLI:NL:GHSHE:2018:472
Hof Den-Haag 17 september 2019, ECLI:NL:GHDA:2019:2406
Hof Arnhem-Leeuwarden 7 mei 19, ECLI:NL:GHARL:2019:3992
Hof Arnhem-Leeuwarden 24 maart 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:2492
Hof 's-Hertogenbosch 7 april 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:1205

Rechtbank

Rb. Rotterdam 15 oktober 2008, ECLI:NL:RBROT:2008:BG2530
Rb. Rotterdam 18 januari 2012, ECLI:NL:RBROT:2012:BV1975
Rb. Rotterdam 14 november 2012, ECLI:NL:RBROT:2012:BY5184
Rb. Noord-Nederland 16 oktober 2013, ECLI:NL:RBNNE:2013:6293
Rb. Den-Haag 25 juni 2014, ECLI:NL:RBDHA:2014:7964
Rb. Oost-Brabant 26 augustus 2015, ECLI:NL:RBOBR:2015:5141
Rb. Noord-Holland 31 oktober 2018, ECLI:NL:RBNHO:2018:11670
Rb. Gelderland 25 september 2019, ECLI:NL:RBGEL:2019:4924

Elektronische bronnen

De Accountantskamer, 2020.

De Accountantskamer . (z.d.). *Procedurele vereisten* . Geraadpleegd op 13 mei 2020, van <http://accountantskamer.nl/procedure/hoofdpijnen/>

Leidraad voor de accountant. Afl.85.

Blaisse, H. J., & Raat, A. J. (2013, april). *Civielrechtelijke aansprakelijkheid van accountants*. Geraadpleegd op 18 april 2020, van https://www.blaisse.nu/media/file/leidraad_civiele_aansprakelijkheid_van_accountants.pdf

Leidraad voor de accountant. Afl.85.

Blaisse, H. J., & Raat, A. J. (2013, april). *Civielrechtelijke aansprakelijkheid van accountants*. Geraadpleegd op 18 april 2020, van https://www.blaisse.nu/media/file/leidraad_civiele_aansprakelijkheid_van_accountants.pdf

NBA, Missie, beleid en taken.

NBA. (z.d.). *Missie, beleid en taken* . Geraadpleegd op 15 april 2020, van <https://www.nba.nl/over-de-nba/missie-beleid-en-taken/>

NBA, "Wat doet een accountant?".

NBA. (z.d.-b). *Wat doet een accountant?* Geraadpleegd op 15 april 2020, van <https://www.accountantworden.nl/beroep/wat-is-een-accountant/>

NBA, "Accountantskamer".

NBA. (z.d.-a). *Accountantskamer*. Geraadpleegd op 27 mei 2020, van <https://www.nba.nl/kwaliteitsbevordering/klachten-en-tuchtrecht/accountantskamer/>

Bijlage 1

Lijst met uitspraken	
Uitspraak 1	ECLI:NL:RBROT:2008:BG2530

Uitspraak 2	ECLI:NL:RBROT:2012:BV1975
Uitspraak 3	ECLI:NL:RBROT:2012:BY5184
Uitspraak 4	ECLI:NL:RBNNE:2013:6293
Uitspraak 5	ECLI:NL:RBDHA:2014:7964
Uitspraak 6	ECLI:NL:RBOBR:2015:5141
Uitspraak 7	ECLI:NL:RBNHO:2018:11670
Uitspraak 8	ECLI:NL:RBGEL:2019:4924
Uitspraak 9	ECLI:NL:GHARN:2010:BN0810
Uitspraak 10	ECLI:NL:GHLEE:2012:BY7502
Uitspraak 11	ECLI:NL:GHSHE:2014:1155
Uitspraak 12	ECLI:NL:GHDHA:2016:725
Uitspraak 13	ECLI:NL:GHAMS:2016:2681
Uitspraak 14	ECLI:NL:GHSHE:2016:5311
Uitspraak 15	ECLI:NL:GHAMS:2017:5224
Uitspraak 16	ECLI:NL:GHSHE:2018:472
Uitspraak 17	ECLI:NL:GHDHA:2019:2406
Uitspraak 18	ECLI:NL:GHARL:2019:3992
Uitspraak 19	ECLI:NL:GHARL:2020:2492
Uitspraak 20	ECLI:NL:NL:GHSHE:2020:1205

Bijlage 2

Schending van de zorgplicht

<i>Topics schending zorgplicht</i>	<i>Opdrach t</i>	<i>Redelijk handelen den redelijk bekwaam</i>	<i>Maatregelen getroffen?</i>	<i>In strijd met beroepsregel s</i>	<i>Omstandighede n van het geval</i>
<i>Uitsprake n</i>					
<i>Uitspraak 1</i>	Ovk van opdracht	Ja	Ja	Niet in strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 2</i>	Ovk van opdracht	Nee	Niet getroffen.	In strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 3</i>	Ovk van opdracht	Nee	Niet getroffen.	In strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 4</i>	Ovk van opdracht	Ja		Niet in strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 5</i>	Ovk van opdracht	Nee	Niet getroffen.	In strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 6</i>	Ovk van opdracht	Ja	-	Niet in strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 7</i>	Ovk van opdracht	Ja	-	Niet in strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 8</i>	Ovk van opdracht	Nee	Niet getroffen.	In strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 9</i>	Ovk van opdracht.	Ja	Ja	Niet in strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 10</i>	Ovk van opdracht	Nee	Niet getroffen.	In strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 11</i>	Ovk van* opdracht	Ja	Ja	Niet in strijd gehandeld.	
<i>Uitspraak 12</i>	Ovk van opdracht	Ja.	-	Niet in strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 13</i>	Ovk van opdracht	Nee	Niet getroffen.	In strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 14</i>	Ovk van opdracht	Ja		Niet in strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 15</i>	Ovk van opdracht	Ja	Ja	Niet in strijd gehandeld	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 16</i>	Ovk van opdracht	Nee	Niet getroffen	In strijd gehandeld	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak 17</i>	-	-	-	-	-
<i>Uitspraak 18</i>	Ovk van opdracht	Nee	Niet getroffen.	In strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.

<i>Uitspraak</i> 19	Ovk van opdracht	Ja	Ja	Niet in strijd gehandeld.	Hier is naar gekeken.
<i>Uitspraak</i> 20	Ovk van opdracht	-	-	Niet in strijd gehandeld.	-

De civielrechtelijke aansprakelijkheid van de accountant

<i>Topics aansprakelijkheid</i>	<i>Redelijk handelen en redelijk bekwaam</i>	<i>In strijd met beroepsregels</i>	<i>Omstandighed en van het geval</i>	<i>Voorzienbare gevolgen</i>	<i>Causaal verband</i>
<i>Uitspraken</i>					
<i>Uitspraak 1</i>	Ja	Nee	Hier is naar gekeken	Rekening mee gehouden.	Nee
<i>Uitspraak 2</i>					
<i>Uitspraak 3</i>	-	-	-	-	-
<i>Uitspraak 4</i>	-	-	-	-	-
<i>Uitspraak 5</i>	Nee	Ja	Ja	Door accountant geen rekening mee gehouden.	Door beroepsfout is er schade ontstaan.
<i>Uitspraak 6</i>	-	-	-	-	-
<i>Uitspraak 7</i>	Ja	Nee	Hier is naar gekeken.		Nee
<i>Uitspraak 8</i>	Nee	-	Hier is naar gekeken.	Behoefde de accountant in deze situatie niet te zien.	Nee
<i>Uitspraak 9</i>					
<i>Uitspraak 10</i>	Ja	Nee	Hier is naar gekeken.	Door de accountant rekening mee gehouden.	Nee
<i>Uitspraak 11</i>	Ja	Nee	Hier is naar gekeken.	Hier is rekening mee gehouden door de accountant	Nee
<i>Uitspraak 12</i>	Ja	Nee	Hier is naar gekeken.		Nee
<i>Uitspraak 13</i>	Nee	Ja	Hier is naar gekeken.	Geen rekening mee	Ja

				gehouden door de accountant	
<i>Uitspraak 14</i>					
<i>Uitspraak 15</i>	-	-	-	-	-
<i>Uitspraak 16</i>	Nee	Ja	Hier is naar gekeken.	-	Ja
<i>Uitspraak 17</i>			-	-	Nee
<i>Uitspraak 18</i>	Nee	Ja	Hier is naar gekeken.	Geen rekening mee gehouden	Ja
<i>Uitspraak 19</i>					
<i>Uitspraak 20</i>	-	-	-		Nee

Bijlage 4

Beslissing van de rechter betreffende de schending van de zorgplicht

Uitspraken	Beslissing rechter
Schending van de zorgplicht	
Uitspraak 1	Er is geen misleidend beeld gegeven en daarom heeft de accountant niet in strijd gehandeld met de op hem rustende zorgplicht.
Uitspraak 2	De accountant heeft zijn zorgplicht geschonden, omdat hij concrete maatregelen had moeten treffen om de belangen van de opdrachtnemer veilig te stellen.
Uitspraak 3	De accountant had in het kader van zijn opdracht op de hoogte moeten zijn van relevante wetgeving. Hij heeft daarnaast ook geen maatregelen getroffen en daarom zijn zijn zorgplicht geschonden.
Uitspraak 4	Er is niet in strijd gehandeld met de specifieke zorgplicht, omdat de accountant in dit geval niet kon weten dat het onderzoeksrapport zou worden gebruikt voor een overname en een aandelenwaardering.
Uitspraak 5	Het accountantskantoor heeft het eigenbelang voorop gesteld. Hierdoor is de zorgplicht ten aanzien van de opdrachtgever geschonden.
Uitspraak 6	De balans moet een getrouwe weergave zijn van de grootte van het ondernemingsvermogen. De accountant hoefde geen aanvullend of zelfstandig onderzoek te doen naar de kansen van KIVO in de procedure tegen de Duitse banken. De accountant mocht afgaan op de inschatting van de advocaat om geen voorziening te treffen en mocht uitgaan van een kans van 50%. Dit percentage dwong niet tot het opnemen van een voorziening en hierdoor is er geen sprake van een schending van de zorgplicht.
Uitspraak 7	De accountant heeft de zorgplicht niet geschonden, omdat zijn primaire opdracht niet inhield dat hij onderzoek hoefde te doen naar eventuele fraude.
Uitspraak 8	De jaarrekening gaf een onvoldoende getrouw beeld ten aanzien van derden en daarom heeft de accountant onrechtmatig gehandeld.

Uitspraak 9	De accountant heeft de zorgplicht niet geschonden, omdat de opdrachtgever zelf de kennis behoorde te hebben.
Uitspraak 10	Het accountantskantoor had een de optie om te waarschuwen of iets onder voorbehoud op te stellen, zodat de opdrachtgever op tijd kon worden gewaarschuwd. Doordat dit niet is gebeurd, heeft het accountantskantoor de zorgplicht geschonden.
Uitspraak 11	De accountant heeft aan de zorgplicht voldaan, omdat hij maatregelen heeft getroffen in het kader van de opdracht.
Uitspraak 12	Er is geen schending van de zorgplicht, omdat niet valt in te zien dat van een accountant, die geen bijzondere expertise op dit gebied heeft, had mogen worden verwacht dat hij een beoordeling zou geven over de betrouwbaarheid van potentiële financiers als redelijk bekwaam en redelijk handelend accountant.
Uitspraak 13	Het accountantskantoor heeft de zorgplicht geschonden ten aanzien van derden. Er zijn derden op de door haar opgestelde jaarcijfers afgegaan. Zij hebben op basis van de jaarcijfers financiële beslissingen gemaakt. Het Hof oordeelde dat de jaarrekening niet het vereiste inzicht gaf van de financiële situatie en dat er nooit een goed gekeurde verklaring afgegeven had mogen worden.
Uitspraak 14	Het Hof is van oordeel dat de stelling betreffende de waarschuwplicht onvoldoende is onderbouwd. Er is geen sprake van een schending van de zorgplicht.
Uitspraak 15	De accountant had zijn handelen toegelicht en om deze reden is er geen sprake van schending van de zorgplicht.
Uitspraak 16	Het Hof oordeelt dat er omstandig heden waren waarin van een redelijk handelend en redelijk bekwaam accountant had mogen worden verwacht dat na de correctie van de kolommenbalans van de op te maken inbrengverklaring overleg zou worden gevoerd met de opdrachtgever. De accountant heeft nagelaten onderzoek te doen naar de geleverde gegevens en om

	deze reden heeft de accountant de zorgplicht geschonden.
Uitspraak 17	-
Uitspraak 18	Het Hof was van oordeel dat er niet is gehandeld zoals van een redelijk bekwaam en redelijk accountant mag worden verwacht. Ook is er in strijd gehandeld met de verplichting van een goed opdrachtnemer en is er sprake van een schending van de zorgplicht.
Uitspraak 19	De accountant had de goedkeuring van de jaarrekening niet gegeven. Om deze reden heeft de accountant de zorgplicht niet geschonden.
Uitspraak 20	Niet voldoende onderbouwd.

Bijlage 5

Beslissing van de rechter betreffende aansprakelijkheid

Uitspraken	Beslissing rechter
Uitspraak 1	Geen causaal verband.
Uitspraak 2	Betreffende aansprakelijkheid wordt een comparitie gelast.
Uitspraak 3	Betreffende aansprakelijkheid wordt de zaak naar de rol verwezen.
Uitspraak 4	Geen causaal verband.
Uitspraak 5	Er is een causaal verband tussen de ontstane schade en de handeling van de accountants.
Uitspraak 6	-
Uitspraak 7	Geen grond
Uitspraak 8	Schade is de schuld van de eisende partij.
Uitspraak 9	-
Uitspraak 10	Eisende partij heeft eigen beslissingen gemaakt en deze zijn niet aan de accountant toe te rekenen.
Uitspraak 11	-
Uitspraak 12	Kon niet van een redelijk bekwaam en redelijk handelend accountant worden verwacht. Niet aansprakelijk.
Uitspraak 13	Er is een causaal verband tussen de ontstane schade en de handeling van de accountants. In de andere twee kwesties was dit niet zo.
Uitspraak 14	Er is geen sprake van onrechtmatige daad.
Uitspraak 15	-
Uitspraak 16	Er is een causaal verband tussen de werkzaamheden van de accountant en de ontstane schade.
Uitspraak 17	Onvoldoende onderbouwd.
Uitspraak 18	Er is sprake van een causaal verband en de ontstane schade.
Uitspraak 19	-
Uitspraak 20	-

Bijlage 6

Beroepsproduct

De schending van de zorgplicht en de eventuele aansprakelijkheid die hieruit kan voortvloeien

Wanneer u als accountant werkzaam bent voor een opdrachtgever kan het voor komen dat uw cliënt vindt dat u een beroepsfout heeft gemaakt. Het kan ook dat u pas als accountant werkzaam bent en wilt weten hoe u het beste kunt omgaan met de opdrachten die u voor uw cliënten uitvoert. Wilt u vervelende situaties voorkomen of heeft u al met een vervelende situatie te maken? Vraag om vrijblijvend advies!

U heeft als accountant een wettelijk zorgplicht ten aanzien van uw cliënt. Het is belangrijk om het belang van uw cliënt voorop te stellen. Het kan dat u als accountant een fout maakt tijdens het uitvoeren van uw werkzaamheden. In dit geval loopt u het risico dat u de zorgplicht ten aanzien van uw cliënt heeft geschonden. Hier kunnen grote gevolgen aan vastzitten. Door uw beroepsfout kan uw cliënt of een derde partij grote schade lijden.

Wanneer er wordt vastgesteld dat u de zorgplicht ten aanzien van uw cliënt heeft geschonden, kunt u ook civielrechtelijk aansprakelijk worden gesteld. Zelfs als u met de partij die schade heeft geleden geen overeenkomst had gesloten. Wanneer een derde partij door uw beroepsfout schade lijdt, kan ook deze partij de schade op u verhalen.

Heeft u vragen over de wettelijke zorgplicht of de civiele aansprakelijkheid die hieruit kan voortvloeien? Dan kunt u altijd terecht voor een gratis gesprek en een eerste gratis beoordeling van uw zaak. Het maken van een afspraak is niet nodig, maar wel aan te raden. Voor snel contact kunt u bellen met 0127 – 601 707.